

sledků bezpráví, tak škůdcovo pokoření má za účel výzva jemu adresovaná, aby uveřejnil v novinách na př. prohlášení, že přiznává, že křivě obvinil poškozeného a že to odvolává.

Ví-li poškozený už předem, že upomínka zůstane bez účinku proto, že majetkové poměry znemožňují škůdci plniti, co by bylo žádati, upustí od ní. Avšak i v takovém případě jí použije, ví-li, že je jí nevyhnutelně třeba podle platného práva ku zajištění možnosti žalovat,²⁾ resp. ku vzniku samého nároku, a očekává-li, že se snad později lepší hmotná situace škůdcova tak, že bude moci platiti. Od upomenutí je na př. podle našeho práva někdy závisla povinnost dlužníkovy platit úroky.³⁾

(Dokončení.)

ZPRÁVY

Desítileté jubileum právnické fakulty Masarykovy university v Brně. 11. listopadu 1929 budeme vzpomínati desetiletého jubilea slavnostní zahajovací schůze akademické obce Masarykovy university.

Bylo to před deseti lety ve vypůjčené a jen mírně vyzdobené aule brněnského alumnátu, kde se tehdy sešli profesori i žáci nové university. Všichni byli tehdy jaksi zklamáni: Mladá universita a celé Brno čekalo na nádhernou manifestační oslavu otevření tak vyloužené university za účasti nejvyšších osobností státu a za účasti celého města a země. Ale tato oslava byla odložena na neurčito (později k ní ovšem už nedošlo). Bylo nutno zahájit přednášky a proto sešli se alespoň akademičtí občané mezi sebou. Ale jakýkoliv dojem zklamání rázem zmizel, jakmile promluvil svoji skvělou zahajovací řeč prvý rektor university, profesor Karel Engliš. V tom okamžiku uvědomili si všichni přítomní, že prožívají chvíli historickou, neboť »nebylo, snad od Karlových dob větší kulturní události.«

Již na svém prvním kroku do života a přes své skrovničké prostředky byla si Masarykova universita vědoma velikého úkolu, který jí očekává. Již tehdy řekl první rektor: »Máme

²⁾ Viz § 1355 a 1417 rak. obč. z. Za účelem přerušeni promlčení v případě, že lze očekávati, že dlužník pohledávku uzná, je vhodno použití upomínky vzhledem k § 1497, téhož obč. z. Zvláštní význam a účinek má upomínka v případě čl. II., zák. č. 202/1925 sb. z. a nař. (§ 473a uh. obch. zák. — splatnost pojišťovacích premií a platnost pojišťovací smlouvy). — Podle § 284 něm. obč. z. octne se dlužník v prodlení neplní-li, ač byl upomenut po splatnosti pohledávky. Podle § 410 něm. obč. z. nastává povinnost debiti cessi platit cesionáři, připojí-li tento k upomínce listinu o cessi. Také v případě § 1160 něm. obč. z. je třeba zvláštním způsobem doložené upomínky. — Čl. 75. švýc. oblig. pr. praví, že není-li doba plnění určena smluvně ani povahou právního poměru, může býti plnění žádáno (a konáno) ihned. V podstatě totéž ustanovení obsaňuje čl. 326. rak. obch. zák., § 327 uh. obch. z. a § 271 něm. obč. z.

³⁾ Viz na př. §§ 1333, 1334 rak. obč. zák., čl. 288. rak. obch. z. a § 282 slov. obch. zák.

tedy druhou českou universitu. Chce bijti sestrou své starší družky pražské, bude s ní pěstovati dobré a přátelské styky, ale bude s ní v nejlepším smyslu závoditi. Jestliže universita není jen pro výchovu lékařů, právníků a profesorů, nýbrž jest především ústavem vědecké práce, pak dlužno též v první řadě zdůrazniti veliký význam soutěže pro osvěžení vědy a ducha. Ten smysl má známý výrok presidenta republiky, že musíme míti dvě university, abychom měli jednu. Brno stane se druhým kulturním střediskem republiky.»

Ano, význam a sláva university měří se soutěží s universitami jinými ve vědecké produkci. A tu Masarykova universita v prvých deseti letech v této soutěži dvou, později tří universit našeho národa obstála velmi čestně. Stačí se podívati — abychom se omezili pouze na fakultu právnickou — na literární produkci právnickou z pěr učitelů a žáků této university. Stačí si uvědomiti, jak vyrostla a stala se známou za těch deset let řada jmen představitelů fakulty. Stačí se rozhlédnouti po tom množství dobrých právníků roztroušených po celé vlasti a v nej-různějších oborech, které fakulta za těchto několik málo let vychovala. Právnická fakulta brněnské university může se na konci desítiletí dívati uspokojeně do minulosti a radostně do budoucnosti. Zaslouží si, aby jí při této příležitosti obě sesterské fakulty a celá česká právnická veřejnost blahopřála.

—r—

Universita Komenského. Slovenská verejnost bez vážnejšieho záujmu ponad desaťročné jubileum svojej university a hoci desať rokov nebýva medznikom v histórii vysokých škôl, predsa je vstup do nového desaťročia vhodnou príležitosťou k tomu, aby sa aj širši verejnost zamyslela nad vývojom najdôležitejšej kultúrnej ustanovizne svojho národa. Uvedomiť si treba kde sme boli ešte pred 10—15 rokami a kam sme už dospeli dnes. Do nedávna obohacovala naša inteligencia darmi svojho ducha národy cudzie, ba z prevážnej čiastky potierala svoj vlastný národ! Dnes máme už možnosti na vlastnej pôde, vo vlastnom stánku a svojimi prostriedkami vytvárať a pestovať svoju vedu. Následky dlhodobého živoreni sa však ešte v mnohom ohľade prejavujú na neutešených pomeroch dnešného Slovenska a vtiskujú našej universite úkoly nie len vedecky výchovné, ale aj kultúrne buditeľské. Splnenie týchto úkolov však nie je výlučne v rukách akademickej obce a vyžaduje často súručenstva širokej verejnosti. Len keď každý jednotlivec sa sám vnútorne obrodí a zmení v silnú individualitu, vedomú si svojej ľudskej a národnej dôstojnosti, oddanú kolektivu národnému a pri tom europejsky vyrovnanú, bude môcť splniť Universita Komenského celkom svoje poslanie. To si treba uvedomiť a z toho hľadiska treba aj posudzovať výsledky doteraz vykonanej práce.

Nikto nemôže popierať veľký rozmach našej university za prvých desať rokov jej trvania. Je už založená mladá sice, ale zato zdravá tradícia, ktorá je zárukou uskutočnenia oných postulátov a snáh, ktoré sú potrebné k ďalšiemu rozvoju najvyššej kultúrnej ustanovizne Slovenska. Sústavná, cielovedomá a vytrvalá práca smerujúca k duševnému oslobodeniu Slovenska, k jeho vymaneniu z vplyvov kultúry cudzej ducha nášho národa, postavila už pevný základ budúcej svätyne národného ducha.

Že sa doteraz nevykonalo ešte viacej, je dané ťažkými pomerami vôbec, hlavne však neporozumením tej verejnosti, ktorá by mala byť nositeľkou vznešených snáh svojej Almae Matris. Ničmenej niet dô-